

ΟΔΗΓΙΑ 1999/92/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Δεκεμβρίου 1999

σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη βελτίωση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων οι οποίοι είναι δυνατόν να εκτεθούν σε κίνδυνο από εκρηκτικές ατμόσφαιρες (δέκατη πέμπτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 137,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾, η οποία υποβλήθηκε κατόπιν διαβουλεύσεων με την συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας και το μόνιμο όργανο για την ασφάλεια και την υγιεινή στα ανθρακωρυχεία και στις άλλες εξορυκτικές βιομηχανίες,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης υπό το πρίσμα του κοινού σχεδίου που εγκρίθηκε από την επιτροπή συνδιαλλαγής στις 21 Οκτωβρίου 1999 ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) στο άρθρο 137 της συνθήκης προβλέπεται ότι το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει, με οδηγίες, τις ελάχιστες προδιαγραφές για την προώθηση βελτιώσεων κυρίως στο περιβάλλον εργασίας, ώστε να εξασφαλίζεται καλύτερο επίπεδο προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων·
- (2) σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, στις οδηγίες αυτές πρέπει να αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων·
- (3) η βελτίωση της ασφάλειας, της υγιεινής και της προστασίας της υγείας των εργαζομένων αποτελεί στόχο που δεν πρέπει να τίθεται σε δεύτερη μοίρα σε σχέση με καθαρά οικονομικές εκτιμήσεις·
- (4) η τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών για τη βελτίωση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων που είναι δυνατόν να εκτεθούν σε εκρηκτικές ατμόσφαιρες αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας των εργαζομένων·
- (5) η παρούσα οδηγία αποτελεί ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της

υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία ⁽⁴⁾· οι διατάξεις της εν λόγω οδηγίας, και ιδίως όσες αφορούν την ενημέρωση των εργαζομένων, τη διαβούλευση μαζί τους, τη συμμετοχή τους και την κατάρτισή τους, εφαρμόζονται συνεπώς πλήρως και στην περίπτωση που οι εργαζόμενοι μπορεί να εκτεθούν σε κίνδυνο λόγω εκρηκτικής ατμόσφαιρας, με την επιφύλαξη τυχόν αυστηρότερων ή ειδικότερων διατάξεων της παρούσας οδηγίας·

- (6) η παρούσα οδηγία αποτελεί θετική συμβολή στη δημιουργία της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς·
- (7) στην οδηγία 94/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1994, σχετικά με την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών για τις συσκευές και τα συστήματα προστασίας που προορίζονται για χρήση σε εκρηκτικές ατμόσφαιρες ⁽⁵⁾, ορίζεται ότι προβλέπεται η εκπόνηση συμπληρωματικής οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 137 της συνθήκης, που θα αφορά ιδιαίτερα τους κινδύνους εκρήξεων από τη χρησιμοποίηση ή/και τον τρόπο και το είδος εγκατάστασης των συσκευών·
- (8) η προστασία από τις εκρήξεις έχει ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά την ασφάλεια· σε περίπτωση έκρηξης τίθενται σε κίνδυνο η ζωή και η υγεία των εργαζομένων λόγω των ανεξέλεγκτων συνεπειών της φλόγας και της πίεσης καθώς και λόγω των βλαβερών προϊόντων των αντιδράσεων και της κατανάλωσης του απαραίτητου για την αναπνοή οξυγόνου στην ατμόσφαιρα του χώρου εργασίας·
- (9) για τη χάραξη συνεπούς στρατηγικής για την πρόληψη των εκρήξεων απαιτούνται οργανωτικά μέτρα που να συμπληρώνουν τα τεχνικά μέτρα που λαμβάνονται στο χώρο εργασίας ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος, βάσει της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, να διαθέτει μια αξιολόγηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων· αυτή η υποχρέωση διευκρινίζεται στην παρούσα οδηγία, δεδομένου ότι ορίζεται σ' αυτήν ότι ο εργοδότης υποχρεούται να συντάσσει ένα έγγραφο προστασίας από εκρήξεις, ή σειρά εγγράφων, που να ικανοποιεί τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία και να το (τα) ενημερώνει· το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις περιλαμβάνει προσδιορισμό των κινδύνων, αξιολόγησή τους και ορισμό των ειδικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν, προκειμένου να διασφαλισθεί η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων έναντι κινδύνων από εκρηκτικές ατμόσφαιρες, σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ· το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις μπορεί να αποτελεί τμήμα της αξιολόγησης των κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας, η οποία απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ·

⁽¹⁾ ΕΕ C 332 της 9.12.1995, σ. 10 και ΕΕ C 184 της 17.6.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 153 της 28.5.1996, σ. 35.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996 (ΕΕ C 198 της 8.7.1996, σ. 160) που επιβεβαιώθηκε στις 4 Μαΐου 1999 (ΕΕ C 279 της 1.10.1999, σ. 55)· κοινή θέση του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1998 (ΕΕ C 55 της 25.2.1999, σ. 45) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 6ης Μαΐου 1999 (ΕΕ C 279 της 1.10.1999, σ. 386)· απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1999 και απόφαση του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1999.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 100 της 19.4.1994, σ. 1.

- (10) η αξιολόγηση των κινδύνων έκρηξης ενδέχεται να απαιτείται από άλλες κοινοτικές πράξεις ότι, προκειμένου να αποφευχθεί η περιττή επανάληψη εργασιών, ο εργοδότης θα πρέπει να έχει το δικαίωμα, σύμφωνα με την εθνική πρακτική, να συνδυάζει έγγραφα, τμήματα εγγράφων ή άλλες ισοδύναμες εκδόσεις που έχουν συνταχθεί δυνάμει άλλων κοινοτικών πράξεων προκειμένου να συγκροτήσει μια ενιαία «έκθεση ασφάλειας»·
- (11) η πρόληψη του σχηματισμού εκρηκτικών ατμοσφαιρών περιλαμβάνει και την εφαρμογή της αρχής της υποκατάστασης·
- (12) θα πρέπει να υπάρχει συντονισμός όταν εργαζόμενοι διαφόρων επιχειρήσεων βρίσκονται στον ίδιο χώρο εργασίας·
- (13) τα προληπτικά μέτρα πρέπει, εάν χρειαστεί, να συμπληρωθούν με επιπρόσθετα μέτρα που θα ισχύουν όταν έχει λάβει χώρα ανάφλεξη· η μέγιστη ασφάλεια μπορεί να επιτευχθεί με συνδυασμό προληπτικών μέτρων και άλλων επιπρόσθετων μέτρων περιορισμού των βλαβερών συνεπειών των εκρήξεων στους εργαζομένους·
- (14) η οδηγία 92/58/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1992, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία (ένατη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) ⁽¹⁾, εφαρμόζεται πλήρως, και ιδίως σε τόπους που έχουν άμεση γειτνίαση με τις επικίνδυνες ζώνες και όπου το κάπνισμα, το πριόνισμα, η συγκόλληση και άλλες δραστηριότητες που εισάγουν φλόγες ή σπινθίρες ενδέχεται να έχουν αλληλεπίδραση με την επικίνδυνη ζώνη·
- (15) η οδηγία 94/9/ΕΚ χωρίζει τον εξοπλισμό και τα προστατευτικά συστήματα που καλύπτει σε ομάδες και κατηγορίες εξοπλισμού, η παρούσα οδηγία προβλέπει την ταξινόμηση κατά ζώνες, από τον εργοδότη, των χώρων όπου μπορεί να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες και καθορίζει ποιές ομάδες και κατηγορίες εξοπλισμών και προστατευτικών συστημάτων θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε κάθε ζώνη,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΜΗΜΑ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία είναι η δέκατη πέμπτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με την προ-

⁽¹⁾ ΕΕ L 245 της 26.8.1992, σ. 23.

στασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, οι οποίοι είναι δυνατόν να εκτεθούν σε κίνδυνο λόγω εκρηκτικών ατμοσφαιρών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

- α) στους χώρους οι οποίοι χρησιμοποιούνται άμεσα για την ιατρική θεραπεία ασθενών, και κατά τη διάρκειά της·
- β) στη χρήση συσκευών που λειτουργούν με καύση αερίων καυσίμων, σύμφωνα με την οδηγία 90/396/ΕΟΚ ⁽²⁾·
- γ) στην παρασκευή, τον χειρισμό, τη χρήση, την αποθήκευση και τη μεταφορά εκρηκτικών υλών ή χημικών ασταθών ουσιών·
- δ) στις εξορυκτικές βιομηχανίες που καλύπτονται από την οδηγία 92/91/ΕΟΚ ⁽³⁾ ή από την οδηγία 92/104/ΕΟΚ ⁽⁴⁾·
- ε) στις χερσαίες, υδάτινες και αεροπορικές μεταφορές, για τις οποίες εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις των διεθνών συμφωνιών (π.χ. ADN, ADR, ICAO, IMO, RID), και οι κοινοτικές οδηγίες εφαρμογής των ανωτέρω συμφωνιών. Τα μέσα μεταφοράς που προορίζονται για χρήση σε δυνητικά εκρηκτικές ατμόσφαιρες δεν εξαιρούνται.

3. Η οδηγία 89/391/ΕΟΚ καθώς και οι σχετικές ειδικές οδηγίες εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1, με την επιφύλαξη αυστηρότερων ή/και ειδικότερων διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

Ορισμός

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «εκρηκτική ατμόσφαιρα» νοείται μείγμα με αέρα, σε ατμοσφαιρικές συνθήκες, εύφλεκτων ουσιών υπό μορφή αερίων, ατμών, συγκεντρώσεων σταγονιδίων ή σκόνης, στο οποίο, μετά την ανάφλεξη, η καύση μεταδίδεται στο σύνολο του μη καιομένου μείγματος.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Άρθρο 3

Πρόληψη των εκρήξεων και προστασία από αυτές

Για την πρόληψη, κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, και την προστασία από εκρήξεις, ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει τα ανάλογα με το είδος της επιχείρησης τεχνικά ή/και οργανωτικά μέτρα, κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

- πρόληψη της δημιουργίας εκρηκτικών ατμοσφαιρών, ή όταν η φύση της δραστηριότητας δεν το επιτρέπει,
- αποφυγή της ανάφλεξης εκρηκτικών ατμοσφαιρών, και
- μετριασμός των επιβλαβών συνεπειών της έκρηξης ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων.

Εάν παραστεί ανάγκη, τα μέτρα αυτά συνδυάζονται ή/και συμπληρώνονται με μέτρα κατά της εξάπλωσης των εκρήξεων και επανεξετάζονται τακτικά και, σε κάθε περίπτωση, όποτε σημειώνονται σημαντικές αλλαγές.

⁽²⁾ ΕΕ L 196 της 26.7.1990, σ. 15· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 93/68/ΕΟΚ (ΕΕ L 220 της 30.8.1993, σ. 1).

⁽³⁾ ΕΕ L 348 της 28.11.1992, σ. 9.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 404 της 31.12.1992, σ. 10.

Άρθρο 4

Αξιολόγηση των κινδύνων έκρηξης

1. Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 και στο άρθρο 9 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, ο εργοδότης αξιολογεί τους ειδικούς κινδύνους που οφείλονται σε εκρηκτικές ατμόσφαιρες, λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον:

- την πιθανότητα δημιουργίας εκρηκτικών ατμοσφαιρών και τη διάρκειά τους,
- την πιθανότητα παρουσίας και ενεργοποίησης πηγών ανάφλεξης, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτροστατικών εκκενώσεων,
- τις εγκαταστάσεις, τις χρησιμοποιούμενες ουσίες, τις μεθόδους και τις πιθανές αλληλεπιδράσεις τους,
- την κλίμακα των προβλεπόμενων επιπτώσεων.

Οι κίνδυνοι έκρηξης αξιολογούνται συνολικά.

2. Χώροι που συνδέονται ή μπορεί να συνδεθούν μέσω ανοιγμάτων με χώρους στους οποίους ενδέχεται να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των κινδύνων έκρηξης.

Άρθρο 5

Γενικές υποχρεώσεις

Για να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων και σύμφωνα με τις βασικές αρχές της αξιολόγησης κινδύνων και εκείνες που καθορίζονται στο άρθρο 3, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- όταν είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες σε ποσότητα που να απειλεί την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή άλλων, το περιβάλλον εργασίας να είναι τέτοιο ώστε οι εργασίες να μπορούν να εκτελούνται με ασφάλεια,
- κατά την παρουσία εργαζομένων σε ένα περιβάλλον εργασίας στο οποίο είναι δυνατόν να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα σε ποσότητα που να απειλεί την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, να εξασφαλίζεται κατάλληλη εποπτεία, σύμφωνα με την αξιολόγηση κινδύνων, με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων.

Άρθρο 6

Καθήκοντα συντονισμού

Όταν εργαζόμενοι διαφόρων επιχειρήσεων παρευρίσκονται στον ίδιο χώρο εργασίας, κάθε εργοδότης είναι υπεύθυνος για όλα τα θέματα που εμπίπτουν στον έλεγχό του.

Με την επιφύλαξη της κατ' ιδίαν ευθύνης κάθε εργοδότη, όπως ορίζεται στην οδηγία 89/391/ΕΟΚ, ο εργοδότης που, κατά τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές, έχει την ευθύνη για το χώρο εργασίας συντονίζει την εφαρμογή όλων των μέτρων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων και διευκρινίζει, στο έγγραφο προστασίας από εκρήξεις το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 8, το σκοπό, τα μέτρα και τις λεπτομέρειες εφαρμογής του συντονισμού αυτού.

Άρθρο 7

Χώροι όπου μπορεί να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες

1. Ο εργοδότης κατατάσσει σε ζώνες τους χώρους στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες σύμφωνα με το παράρτημα I.

2. Ο εργοδότης εξασφαλίζει ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος II εφαρμόζονται στους χώρους που καλύπτονται από την παράγραφο 1.

3. Εφόσον απαιτείται, τα σημεία εισόδου σε χώρους στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες σε βαθμό τέτοιο ώστε να θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, επισημαίνονται με σήματα σύμφωνα με το παράρτημα III.

Άρθρο 8

Έγγραφο προστασίας από εκρήξεις

Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ορίζονται στο άρθρο 4, ο εργοδότης μεριμνά για την κατάρτιση και τη συνεχή ενημέρωση εγγράφου, καλουμένου εφεξής «έγγραφο προστασίας από εκρήξεις»

Το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις αναφέρει ειδικότερα:

- ότι έχουν προσδιορισθεί και αξιολογηθεί οι κίνδυνοι εκρήξεων,
- ότι θα ληφθούν τα δέοντα μέτρα για την επίτευξη του σκοπού της παρούσας οδηγίας,
- τους χώρους που έχουν ταξινομηθεί σε ζώνες, σύμφωνα με το παράρτημα I,
- τους χώρους στους οποίους ισχύουν οι ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος II,
- ότι οι χώροι και ο εξοπλισμός εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων συναγερμού, διαμορφώνονται, λειτουργούν και συντηρούνται έτσι ώστε να είναι ασφαλείς,
- ότι έχουν ληφθεί μέτρα για την ασφαλή χρησιμοποίηση του εξοπλισμού εργασίας, σύμφωνα με την οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου (1).

Το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις συντάσσεται πριν από την έναρξη των εργασιών και αναθεωρείται όταν ο χώρος εργασίας, ο εξοπλισμός ή η οργάνωση της εργασίας υφίστανται σημαντικές αλλαγές, επεκτάσεις ή μετατροπές.

Ο εργοδότης μπορεί να συνδυάζει υφιστάμενες αξιολογήσεις κινδύνων έκρηξης, έγγραφα ή άλλες ισοδύναμες εκθέσεις που συντάχθηκαν βάσει άλλων κοινοτικών πράξεων.

Άρθρο 9

Ειδικές απαιτήσεις για τον εξοπλισμό εργασίας και τους χώρους εργασίας

1. Ο εξοπλισμός εργασίας προς χρήση σε χώρους στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες, ο οποίος χρησιμοποιείται ήδη ή τίθεται για πρώτη φορά στη διάθεση της επιχείρησης ή της εγκατάστασης πριν από τις 30 Ιουνίου 2003, πρέπει να συμμορφούται από την εν λόγω ημερομηνία προς τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος II μέρος Α, όταν δεν εφαρμόζεται κάποια άλλη κοινοτική οδηγία ή όταν εφαρμόζεται μόνον εν μέρει.

(1) ΕΕ L 393 της 30.12.1989, σ. 13· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 95/63/ΕΚ (ΕΕ L 335 της 30.12.1995, σ. 28).

2. Ο εξοπλισμός εργασίας, προς χρήση σε χώρους, στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες, ο οποίος τίθεται για πρώτη φορά στη διάθεση της επιχείρησης ή της εγκατάστασης μετά τις 30 Ιουνίου 2003, πρέπει να συμμορφούται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος II μέρη Α και Β.

3. Οι χώροι εργασίας που περιλαμβάνουν τομείς στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες και οι οποίοι χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά μετά τις 30 Ιουνίου 2003, πρέπει να συμμορφούνται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

4. Όταν οι χώροι εργασίας που περιλαμβάνουν τομείς στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες χρησιμοποιούνται ήδη πριν από τις 30 Ιουνίου 2003, πρέπει, το αργότερο τρία χρόνια μετά την ημερομηνία αυτή, να συμμορφούνται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

5. Σε περίπτωση που, μετά τις 30 Ιουνίου 2003, πραγματοποιηθούν αλλαγές, επεκτάσεις ή/και αναδιαρθρώσεις σε χώρους εργασίας που περιλαμβάνουν τομείς στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε αυτές οι αλλαγές, επεκτάσεις ή/και αναδιαρθρώσεις να συμμορφούνται προς τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10

Προσαρμογή των παραρτημάτων

Οι καθαρά τεχνικές προσαρμογές των παραρτημάτων οι οποίες καθίστανται αναγκαίες λόγω:

- έκδοσης οδηγιών για την τεχνική εναρμόνιση και τυποποίηση στον τομέα της προστασίας από εκρήξεις, ή/και
- τεχνικής προόδου, εξέλιξης των διεθνών κανονισμών ή προδιαγραφών και νέων γνώσεων σχετικά με την πρόληψη των εκρήξεων και την προστασία από αυτές,

θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 11

Οδηγός ορθής πρακτικής

Η Επιτροπή καταρτίζει πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές σε έναν οδηγό ορθής πρακτικής μη δεσμευτικού χαρακτήρα. Ο οδηγός αυτός αφορά τα θέματα που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7 και 8, στο παράρτημα Ι και στο παράρτημα ΙΙ μέρος Α.

Η Επιτροπή λαμβάνει προηγουμένως τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της

υγείας στον τόπο εργασίας σύμφωνα με την απόφαση 74/325/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τον προαναφερόμενο οδηγό κατά την κατάρτιση των εθνικών πολιτικών τους για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Άρθρο 12

Ενημέρωση των επιχειρήσεων

Τα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήσεως, μεριμνούν ώστε οι σχετικές πληροφορίες να είναι διαθέσιμες στους εργοδότες σύμφωνα με το άρθρο 11, με ειδική αναφορά στον οδηγό ορθής πρακτικής.

Άρθρο 13

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την 30ή Ιουνίου 2003. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις της αναφοράς αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή ανά πενταετία έκθεση σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τις απόψεις εργοδοτών και εργαζομένων. Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στους χώρους εργασίας.

Άρθρο 14

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 15

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 1999.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος	Ο Πρόεδρος
N. FONTAINE	K. HEMILÄ

⁽¹⁾ ΕΕ L 185 της 9.7.1974, σ. 15· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΟΥΝ ΕΚΡΗΚΤΙΚΕΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΕΣ

Εισαγωγική παρατήρηση:

Το ακόλουθο σύστημα κατάταξης εφαρμόζεται στους χώρους όπου λαμβάνονται προφυλάξεις σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4, 7 και 8.

1. Χώροι στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα

Ένας χώρος στον οποίο είναι δυνατόν να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα σε βαθμό τέτοιο ώστε να απαιτούνται ειδικές προφυλάξεις για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, θεωρείται επικίνδυνος κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

Ένας χώρος στον οποίο δεν αναμένεται να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα σε βαθμό τέτοιο ώστε να απαιτούνται ειδικές προφυλάξεις, θεωρείται μη επικίνδυνος κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

Οι εύφλεκτες ή/και καύσιμες ουσίες θεωρούνται ως υλικά που είναι δυνατόν να δημιουργήσουν εκρηκτικές ατμόσφαιρες, εκτός εάν από την εξέταση των ιδιοτήτων τους προκύπτει ότι τα μείγματά τους με αέρα δεν είναι σε θέση να μεταδώσουν αυτομάτως την έκρηξη.

2. Κατάταξη επικινδύνων χώρων

Οι επικίνδυνοι χώροι κατατάσσονται σε ζώνες βάσει της συχνότητας και της διάρκειας της εμφάνισης εκρηκτικών ατμοσφαιρών.

Η έκταση των ληπτέων μέτρων, σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ μέρος Α, καθορίζεται από την παρούσα κατάταξη.

Ζώνη 0

Χώρος στον οποίο υπάρχει μονίμως, ή για μεγάλο χρονικό διάστημα ή συχνά, εκρηκτική ατμόσφαιρα αποτελούμενη από μείγμα με αέρα εύφλεκτων ουσιών υπό μορφή αερίων, ατμού ή συγκέντρωσης σταγονιδίων.

Ζώνη 1

Χώρος στον οποίο είναι δυνατόν να δημιουργηθεί περιστασιακά κατά τη συνήθη λειτουργία εκρηκτική ατμόσφαιρα αποτελούμενη από μείγμα με αέρα εύφλεκτων ουσιών υπό μορφή αερίων, ατμού ή συγκέντρωσης σταγονιδίων.

Ζώνη 2

Χώρος στον οποίο δεν θεωρείται δυνατόν να δημιουργηθεί κατά τη συνήθη λειτουργία εκρηκτική ατμόσφαιρα αποτελούμενη από μείγμα με αέρα εύφλεκτων ουσιών υπό μορφή αερίων, ατμού ή συγκέντρωσης σταγονιδίων, αλλά εάν δημιουργηθεί, θα διαρκέσει μόνον για μικρό χρονικό διάστημα.

Ζώνη 20

Χώρος στον οποίο υπάρχει μονίμως, ή για μεγάλο χρονικό διάστημα ή συχνά, εκρηκτική ατμόσφαιρα υπό μορφή νέφους εύφλεκτης σκόνης στον αέρα.

Ζώνη 21

Χώρος στον οποίο είναι δυνατόν να δημιουργηθεί περιστασιακά κατά τη συνήθη λειτουργία εκρηκτική ατμόσφαιρα υπό μορφή νέφους εύφλεκτης σκόνης στον αέρα.

Ζώνη 22

Χώρος στον οποίο δεν θεωρείται δυνατόν να δημιουργηθεί κατά τη συνήθη λειτουργία εκρηκτική ατμόσφαιρα υπό μορφή νέφους εύφλεκτης σκόνης στον αέρα αλλά, εάν δημιουργηθεί, θα διαρκέσει μόνον για μικρό χρονικό διάστημα.

Σημειώσεις

1. Τα στρώματα, οι αποθέσεις και οι στοιβάδες εύφλεκτης σκόνης πρέπει να αντιμετωπίζονται όπως κάθε άλλη πηγή που μπορεί να δημιουργήσει εκρηκτική ατμόσφαιρα.
2. Με τον όρο «συνήθη λειτουργία» νοείται η κατάσταση κατά την οποία οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις παραμέτρους βάσει των οποίων έχουν σχεδιαστεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Α. ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΕΚΤΕΘΟΥΝ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΛΟΓΩ ΕΚΡΗΚΤΙΚΩΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΩΝ

Εισαγωγική παρατήρηση:

Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παρόν παράρτημα ισχύουν:

- για χώρους που κατατάσσονται ως επικίνδυνοι σύμφωνα με το παράρτημα I όταν επιβάλλεται από τα χαρακτηριστικά των χώρων εργασίας, των σταθμών εργασίας, του εξοπλισμού ή των χρησιμοποιούμενων ουσιών, ή από τον κίνδυνο τον οφειλόμενο στη δραστηριότητα που συνδέεται με τους κινδύνους από εκρηκτικές ατμόσφαιρες,
- για εξοπλισμό εγκατεστημένο σε μη επικίνδυνους χώρους ο οποίος απαιτείται ή συμβάλλει στην ασφαλή λειτουργία εξοπλισμού εγκατεστημένου σε επικίνδυνους χώρους.

1. Οργανωτικά μέτρα**1.1. Κατάρτιση των εργαζομένων**

Οι εργοδότες πρέπει να παρέχουν στους εργαζομένους που απασχολούνται σε χώρους όπου ενδέχεται να προκύψουν εκρηκτικές ατμόσφαιρες, επαρκή και κατάλληλη κατάρτιση όσον αφορά την προστασία από εκρήξεις.

1.2. Γραπτές οδηγίες και άδειες για εκτέλεση εργασίας

Οσάκις απαιτείται από το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις:

- οι εργασίες σε επικίνδυνους χώρους πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με γραπτές οδηγίες του εργοδότη,
- πρέπει να εφαρμόζεται σύστημα χορήγησης αδειών για την εκτέλεση τόσο των επικίνδυνων εργασιών όσο και των εργασιών που ενδέχεται να αλληλεπιδράσουν με άλλες εργασίες με αποτέλεσμα τη δημιουργία κινδύνου.

Η άδεια για εκτέλεση εργασίας πρέπει να χορηγείται από άτομο αρμόδιο για το σκοπό αυτό πριν από την έναρξη των εργασιών.

2. Μέτρα προστασίας από εκρήξεις

- 2.1. Κάθε διαρροή ή/και έκλυση, σκόπιμη ή μη, εύφλεκτων αερίων, ατμών, συγκεντρώσιμων σταγονιδίων ή καύσιμης σκόνης που μπορεί να δημιουργήσει κινδύνους έκρηξης, πρέπει να εκτρέπεται ή να μεταφέρεται καταλλήλως σε ασφαλή χώρο. Εάν αυτό δεν είναι πρακτικά εφικτό, θα συγκρατείται με ασφαλή τρόπο ή θα καθίσταται ακίνδυνη με κάποιο άλλο κατάλληλο τρόπο.
- 2.2. Εάν η εκρηκτική ατμόσφαιρα περιέχει πολλών ειδών εύφλεκτα ή/και καύσιμα αέρια, ατμούς, ομίχλες ή κονιορτούς, τα προστατευτικά μέτρα πρέπει να αντιστοιχούν στο μεγαλύτερο δυνατό πιθανό κίνδυνο.
- 2.3. Κατά την πρόληψη των κινδύνων ανάφλεξης σύμφωνα με το άρθρο 3, πρέπει να συνυπολογίζονται και οι ηλεκτροστατικές εκκενώσεις όταν οι εργαζόμενοι ή το περιβάλλον εργασίας ενεργούν ως φορείς ή γεννήτριες φορτίου. Στους εργαζομένους παρέχεται κατάλληλη στολή εργασίας που αποτελείται από υλικά που δεν προκαλούν ηλεκτροστατικές εκκενώσεις οι οποίες μπορούν να αναφλέξουν εκρηκτικές ατμόσφαιρες.
- 2.4. Οι εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός, τα συστήματα προστασίας και οι συναφείς συνδετήριες συσκευές πρέπει να τίθενται σε λειτουργία μόνον εάν το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις αποδεικνύει ότι η λειτουργία τους δεν συνεπάγεται κίνδυνο έκρηξης. Αυτό ισχύει επίσης για τον εξοπλισμό εργασίας και τις συναφείς συνδετήριες συσκευές που δεν θεωρούνται ως συσκευές ή συστήματα προστασίας κατά την έννοια της οδηγίας 94/9/ΕΟΚ, εφόσον η ενσωμάτωσή τους σε μια εγκατάσταση είναι δυνατόν να δημιουργήσει αφ' εαυτής κίνδυνο ανάφλεξης. Πρέπει να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα προς αποφυγή της σύγκυσης μεταξύ συνδετήριων συσκευών.
- 2.5. Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι ο χώρος εργασίας, ο εργασιακός εξοπλισμός και οποιοσδήποτε συναφείς συνδετήριες συσκευές που τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων έχουν σχεδιαστεί, κατασκευαστεί, συναρμολογηθεί και εγκατασταθεί, και συντηρούνται και λειτουργούν κατά τρόπον ώστε να μειώνονται στο ελάχιστο οι κίνδυνοι εκρήξεως, σε περίπτωση δε εκρήξεως, να ελέγχεται ή να μειώνεται στο ελάχιστο η διάδοσή της στο χώρο εργασίας ή/και στο εργασιακό εξοπλισμό. Στους εν λόγω χώρους εργασίας, λαμβάνονται προσήκοντα μέτρα ώστε να μειώνονται στο ελάχιστο οι κίνδυνοι των εργαζομένων από τις φυσικές συνέπειες της έκρηξης.
- 2.6. Εφόσον απαιτείται, οι εργαζόμενοι πρέπει να ειδοποιούνται με οπτικά ή/και ηχητικά μέσα και να απομακρύνονται προτού συντρέξουν οι προϋποθέσεις έκρηξης.
- 2.7. Εφόσον απαιτείται βάσει του εγγράφου προστασίας από εκρήξεις, πρέπει να προβλέπονται και να συντηρούνται έξοδοι κινδύνου για την ταχεία και ασφαλή έξοδο των εργαζομένων από τους απειλούμενους χώρους σε περίπτωση κινδύνου.
- 2.8. Πριν αρχίσει να χρησιμοποιείται ένας χώρος εργασίας στον οποίο είναι δυνατόν να δημιουργηθεί εκρηκτική ατμόσφαιρα, πρέπει να επαληθεύεται συνολικά η ασφάλεια που παρέχει έναντι των εκρήξεων. Πρέπει να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προστασία από εκρήξεις.

Οι επαληθεύσεις αυτές διενεργούνται από άτομα τα οποία, λόγω πείρας ή/και επαγγελματικής κατάρτισης, έχουν ειδικότητα στον τομέα της προστασίας από τις εκρήξεις.

2.9. Όπου η αξιολόγηση των κινδύνων το αποδεικνύει αναγκαίο:

- όταν από διακοπή της παροχής ενέργειας μπορούν να προκύψουν πρόσθετοι κίνδυνοι, πρέπει να είναι δυνατή η διατήρηση του εξοπλισμού και των συστημάτων προστασίας σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας, ανεξάρτητα από την υπόλοιπη εγκατάσταση σε περίπτωση διακοπής της παροχής ενέργειας,
- πρέπει να είναι δυνατή η χειρωνακτική παρέμβαση προκειμένου να διακοπεί η λειτουργία των συσκευών και των συστημάτων προστασίας που ενσωματώνονται σε αυτόματες διαδικασίες και τα οποία παύουν να λειτουργούν σύμφωνα με τους προκαθορισμένους όρους λειτουργίας, εφόσον αυτό δεν θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια. Τέτοιου είδους επεμβάσεις πρέπει να γίνονται μόνον από ειδικευμένους εργαζόμενους,
- όταν ενεργοποιείται το σύστημα έκτακτης διακοπής, η συσσωρευμένη ενέργεια πρέπει να διαχέεται με τον ταχύτερο και ασφαλέστερο δυνατό τρόπο ή να απομονώνεται, ώστε να μην αποτελεί πλέον πηγή κινδύνου.

B. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Εφόσον το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις, βάσει αξιολόγησης των κινδύνων, δεν ορίζει κάτι διαφορετικό, για όλους τους χώρους στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες πρέπει να επιλέγονται εξοπλισμοί και συστήματα προστασίας σύμφωνα με τις κατηγορίες που προβλέπονται στην οδηγία 94/9/EK.

Στις ζώνες αυτές πρέπει να χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες κατηγορίες εξοπλισμού, υπό τον όρο ότι είναι κατάλληλες για αέρια, ατμούς ή συγκεντρώσεις σταγονιδίων ή/και σκόνης αναλόγως:

- στη ζώνη 0 ή στη ζώνη 20, εξοπλισμός της 1ης κατηγορίας,
- στη ζώνη 1 ή στη ζώνη 21, εξοπλισμός της 1ης ή της 2ης κατηγορίας,
- στη ζώνη 2 ή στη ζώνη 22, εξοπλισμός της 1ης, 2ης ή της 3ης κατηγορίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Προειδοποιητικό σήμα για τη σήμανση χώρων, στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3

Τοποθετείται όπου είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρηκτικές ατμόσφαιρες

Διακριτικά στοιχεία:

- τριγωνικό σχήμα,
- μαύροι χαρακτήρες σε κίτρινο φόντο, μαύρο περίγραμμα (το κίτρινο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50 % της επιφάνειας του σήματος).

Τα κράτη μέλη μπορούν, εάν το επιθυμούν, να προσθέτουν άλλα επεξηγηματικά στοιχεία.
